

Grondwettelijk Hof bevestigt uitzonderlijk karakter van het eenzijdig verzoekschrift

In antwoord op een prejudiciële vraag naar aanleiding van het conflict bij Delhaize bevestigt het Grondwettelijk Hof dat de procedure van een kort geding op eenzijdig verzoekschrift enkel in uitzonderlijke omstandigheden kan worden toegekend. Na vijf maanden conflict bij Delhaize was aan de voorwaarde van volstrekte noodzaak niet langer voldaan.

Kim Swerts

Het geschil kaderde in het sociaal conflict bij de warenhuisketen Delhaize in 2023, door de aankondiging van een nieuw toekomstplan. Dat hield een verzelfstandiging in van 128 winkels die op dat moment geïntegreerd waren. De beslissing, die de nodige media-aandacht kreeg, lokte een stakingsgolf uit over verschillende vestigingen in het land. De Delhaize-groep diende meermaals eenzijdige verzoekschriften in die ertoe strekten de blokkades van de winkels, op straffe van een dwangsom, te laten verbieden.

RESTRICTIEVE INVULLING

Artikel 584, vierde lid Ger. W. bepaalt dat de voorzitter enkel 'bij volstrekte noodzakelijkheid' bij eenzijdig verzoekschrift kan worden gevat. De wetgever heeft niet gepreciseerd wat dit begrip precies inhoudt. Het begrip krijgt in de rechtspraak en rechtsleer traditioneel een restrictieve invulling. Het houdt in dat de

rechten van de verzoeker niet adequaat kunnen worden beschermd via het tegensprekelijk kort geding, zelfs niet met verkorting van de termijn om te dagvaarden.

Aangenomen wordt dat een volstrekte noodzaak slechts situaties omvat waarin of een verrassingseffect nodig is, of betrokkenen niet kunnen worden geïdentificeerd of er sprake is van uiterste urgentie.

De wetgever heeft zelf nog een vierde categorie van volstrekte noodzaak in het leven heeft geroepen, namelijk inzake de bescherming van niet-consensuele beelden of opnames (artikel 584, vijfde lid Ger. W.).

In deze zaak was men het erover eens dat er geen sprake was van onmogelijkheid van identificatie van de tegenpartij. Het schoentje knelde echter bij de aanwezigheid van extreme urgentie. Waar de verzoeken bij het begin van de sociale actie meermaals werden ingewilligd op basis van extreme urgentie, gezien de ernst van de schade die dreigde te ontstaan als men niet ingreep, was dat in deze zaak niet langer het geval. Gezien het conflict op dat moment

al vijf maanden aansleepte, kon het eenzijdig verzoek van de werkgever evenmin op basis van die grond worden ingewilligd.

De werkgever voerde aan dat het feit dat de rechtmatige uitoefening van het stakingsrecht geen grond is van volstrekte noodzaak, onverenigbaar is met het grondwettelijk en internationaal beschermd recht op eigendom.

Het Grondwettelijk Hof werd meer in het bijzonder gevraagd of de restrictieve invulling van het begrip volstrekte noodzaak en dus de beperking van de mogelijkheid om beroep te doen op de eenzijdige procedure tot voormelde gevallen, verzoekenbaar is met het voormelde grondrecht.

RECHT OP EEN EERLIJK PROCES

Weinig verrassend beantwoordde het Hof deze vraag bevestigend. Het enkele feit dat een staking een inbreuk maakt of zou kunnen maken op het eigendomsrecht van de werkgever volstaat niet om maatregelen te bevelen bij eenzijdig verzoek.

Volgens het Hof biedt artikel 584, lid 1 Ger. W. aan de werkgever een afdoend rechtsmiddel om in dergelijke situatie haar rechten te doen gelden, namelijk door een tegensprekelijke vordering in kort geding in te leiden. Het Hof vestigt de aandacht op het feit dat de beperkende interpretatie van het begrip volstrekte noodzaak het recht op een eerlijk proces waarborgt en die beperking net een evenwicht tot stand brengt met de bescherming van het eigendomsrecht van de werkgever. Het feit dat de rechtmatige uitoefening van het stakings-

recht op zich geen grond van volstrekte noodzaak is, draagt volgens het Hof mede bij tot de bescherming van het stakingsrecht.

Niets nieuws onder de zon, maar wel een mooie bevestiging van de bestaande principes. Het 'evenwicht van grondrechten' staat centraal: de weegschaal van dame Justitia.

“

Een mooie bevestiging van de bestaande principes.

Een beroep op een eenzijdige procedure kan in deze gevallen enkel worden ingewilligd als er bijkomende omstandigheden zijn, zoals extreme urgentie of de onmogelijkheid tot identificatie van (alle) betrokkenen bij de inbreuk. Geen alibi voor feitelijkheden naar aanleiding van een staking die niet als een redelijke uitoefening van het stakingsrecht kunnen worden aanzien. Enkel nood breekt immers tegenpraak...

Kim Swerts is verbonden aan de Universiteit Antwerpen, en is advocaat.

GwH, arrest nr. 123/2024, 14 november 2024

www.const-court.be

Concordantietabel boek 6 in Jura

Buitencontractuele aansprakelijkheid

Vind de nieuwe bepalingen eenvoudig terug met de concordantietabellen in Jura.

Probeer Jura → wkbe.be/jura-boek6

